

RIZICI ODRŽIVOSTI PROJEKTA CGO-a u RH

Josip Grgić dipl.ing.stroj, pred. Uprave RCGO Šagulje d.o.o., voditelj Grupacije CGO pri HGK

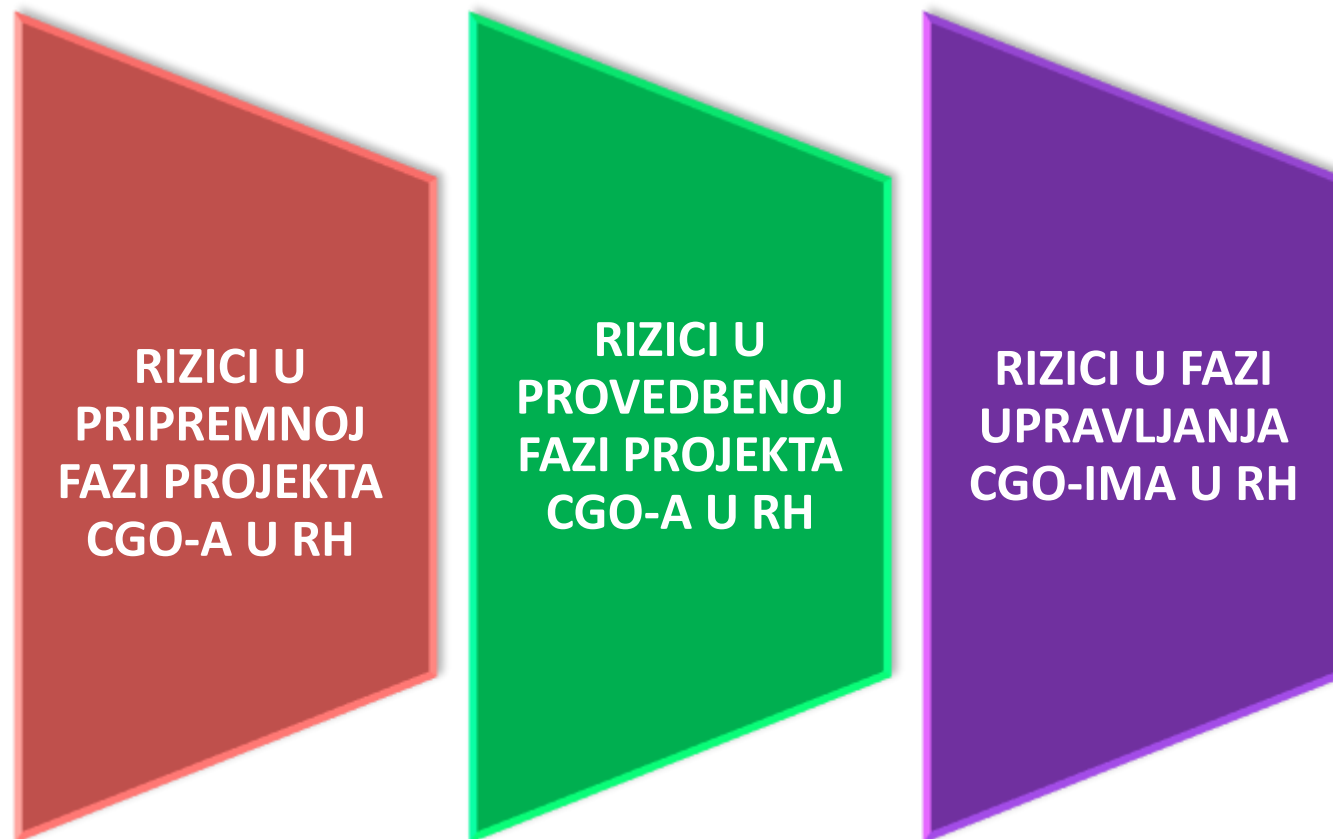

STRATEŠKI I ZAKONODAVNI OKVIR

- Strategija gospodarenja otpadom RH (NN 130/05),
- Zakon o gospodarenju otpadom (NN 84/21)
- Plan gospodarenja otpadom u RH 2023.-2028. (prijedlog)
- Pravilnici i uredbe.
- Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ za financijsko razdoblje 2021.-2027.,

KATEGORIZACIJA RIZIKA U PROJEKTIMA CGO-A U RH

RIZICI U PRIPREMNOJ FAZI PROJEKTA CGO-A U RH (primjer RCGO Šagulje, Orlovnjak, Zagreb)

- Politička nestabilnost (**prisutan rizik u svim fazama**) ,
- Kompletan projekt u potpunosti ovisan o postupcima javne nabave (**prisutan rizik u svim fazama**) :
 - Izjavljene žalbe na dokumentaciju o nabavi (žalbe na sadržaj dokumentacije, žalbe na odabir)
 - Trajanje postupka nabave:
 - Prosječno 13-24 mjeseci za zadnjih 5 dovršenih nabava (do odluke o odabiru/sklapanja ugovora)
- Kompletan projekt u potpunosti ovisan o EU financiranju,
- Dugotrajan proces donošenja zakonskih i podzakonskih akata u početku pripreme faze (u trajanju od 8 do 10 godina) :
 - Kašnjenje sa prilagodbom i donošenjem PGO RH
 - Izmjena ZGO – novi ZGO
 - Izmjena PGO RH 2017-2022 (18 mjeseci)
 - Kadrovski problemi u resornom ministarstvu
- Dugotrajni postupci javne nabave
 - Izjavljene žalbe na dokumentaciju o nabavi (žalbe na sadržaj dokumentacije, žalbe na odabir)
 - Trajanje postupka nabave:
 - Prosječno 13-24 mjeseci za zadnjih 5 dovršenih nabava (do odluke o odabiru/sklapanja ugovora)
- Problem lokalnog sufinanciranja projekta,
- Gubitak vremena na opsežne birokratske procedure
 - Sporost u ishođenju rješenja potrebnih za ishođenje lokacijskih dozvola
 - Dugotrajno ishođenje okolišnih dokumenata (PUO, EZO)

RIZICI U PRIPREMNOJ FAZI PROJEKTA CGO-A U RH (primjer RCGO Šagulje, Orlovnjak, Zagreb)

- Nerealnih rokova za realizaciju CGO u RH,
- Nedostatna kadrovska kapacitiranost krajnjeg korisnika (JLS – JLRS),
- Multidisciplinarni pristup i okupljanje stručnjaka iz raznih područja,
- Problem administracije prilikom kontrole,
- Dugotrajno rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
(Sporost administracije u donošenju rješenja)
- Izostanak komunikacije između Centara i komunalnih poduzeća koja se bave sakupljanjem otpada (gotovo pa neprijateljski odnos)
- Problem javnosti – mediji, udruge, politički angažman
- Potrebna promptna edukacija svih dionika (prisutan u svim fazama)

RIZICI U PRIPREMNOJ FAZI PROJEKTA CGO-A U RH (primjer RCGO Šagulje, Orlovnjak, Zagreb)

Problem javnosti

*"Beskorisno je pobijati tuđe mišljenje, ponekad čovjek uspije pobijediti nekoga u diskusiji, ali da ga se uvjeri – nikada. Mišljenja su kao čavli: što više udarimo po njima, to dublje prodiru."
Alexandre Dumas (sin)*

RIZICI U PROVEDBENOJ FAZI PROJEKTA CGO-A U RH (primjer CGO Bikarac, Biljane Donje)

RIZICI U FAZI IZGRADNJE PROJEKTA CGO u RH „primjer-CGO Bikarac i CGO Biljane Donje”

- Kompletan projekt u potpunosti ovisan o postupcima javne nabave (**prisutan rizik u svim fazama**)
- Kompletan projekt u potpunosti ovisan o EU financiranju,
 - Investicija koju Centar niti djelomično ne može samostalno financirati – rezultat: potpuna ovisnost o EU financiranju
- Predug i prekompleksan sustav odobrenja i isplate ZNS-a → usporen proces plaćanja dobavljačima
- Hirovite korekcije PT i presporo rješavanje pravnih sporova
- Nedovoljna tehnička pomoć
- Dugotrajan postupak ishođenja građevinskih dozvola – samo ishođenje dozvola od strane javnopravnih tijela nije izvedivo u zakonskim rokovima

RIZICI U FAZI IZGRADNJE PROJEKTA CGO u RH „primjer-CGO Bikarac i CGO Biljane Donje”

- Pandemija COVID 19
- Poremećaji u isporuci građevinskih materijala (manji problem) te tehnološke opreme (veći problem) –također povezano s pandemijom, ali i s ratom u Ukrajini
- Porast cijena materijala, opreme i rada – indeksacija cijena koju se potencijalno može decidirano „ugrađivati“ u Ugovore, što nije bio slučaj u aktualnim projektima na početku poremećaja na tržištu koji je za posljedicu imao spomenuti porast cijena
- Probni rad je potrebno provesti na način da se simulira „worst-case scenario“ kako krajnji korisnik nakon preuzimanja postrojenja zna što očekivati

RIZICI U FAZI UPRAVLJANA CGO-A U RH primjer : CGO Mariščina, CGO Bikarac

RIZICI U FAZI UPRAVLJANA CGO MARIŠČINA

- Česte promjene Uprave trgovačkog društva,
- Zbrinjavanje goriva iz otpada (GIO) - RDF lakša proizvodnja (manje zastoja u mehanici) visoka cijena/SRF - sporija proizvodnja - niža cijena
- Sastav ulaznog MKO koji nije u skladu sa planiranim zbog čega dolazi do poteškoća u obradi (transportne trake, strojevi za separaciju i usitnjivači)
- Plasman sekundarnih sirovina (Fe i non-Fe frakcija - postoji potražnja uz minimalne cijene)
- Nije predviđeno razdoblje remonta za proizvodni pogon - maksimalno stajanje uz prijem MKO tri dana koliko je kapacitet prijemne jame
- Projektirane dizalice su podkapacitirane za intenzitet, okruženje i frekvenciju korištenja zbog čega dolazi do učestalih kvarova
- Sezonske oscilacije – ljeti - ukupne količine MKO iznad projektiranog tjednog prijema; zima - vremenski uvjeti, nemogućnost zamjena poluprikolica na otocima i magistralnim prilazima kada trajekti ne voze ili je cesta zatvorena za tegljače
- Upravljanje bioreaktorskom plohom zbog troškova pokrivke (cover-upa) i privremenog otplinjavanja kako bi se smanjio intenzitet neugodnih mirisa

RIZICI U FAZI UPRAVLJANA CGO BIKARAC

- Problem s „kvalitetom“ otpada – u MKO-u dolazi svašta, od klaoničkog preko glomaznog, opasnog otpada do eksplozivnih naprava
- Dva radnika, koja nisu predviđena da rade na ovakvom postrojenju, rade na izlasku otpada iz otvarača vreća prije nego što otpad dođe preko trakastih transportera u sita i sortirnu liniju,
- Problemi s pronalaženjem radnika
- Varijacija cijena energenata – gorivo, struja, voda,...
- Plasman goriva iz otpada i ostalih izdvojenih frakcija otpada iz tehnološkog procesa – troškovi i zarada ???

RIZICI U FAZI UPRAVLJANA CGO BIKARAC

RIZICI U FAZI UPRAVLJANA CGO BIKARAC

HVALA NA PAŽNJI !

LITERATURA KAŽE: “DO IT UNTIL IT SEEMS STUPID”

